

ความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช
เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช

นางสาว ชิกา จิวณอม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974 - 563 - 922 - 2

010519

I15834961

OPINIONS OF NURSING ADMINISTRATORS, NURSING INSTRUCTORS
AND PEDIATRIC NURSES CONCERNING DESIRABLE CHARACTERISTICS
OF PEDIATRIC NURSES

Miss Tida Jivtanom

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirement
For the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

ISBN 974 - 563 - 922 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และ
พยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล
กุมารเวช

โดย

นางสาว ชิกา จิวตณม

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์
อาจารย์ ศรีสมวงศ์ วรรมศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคำหลักสูทปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

Signature of Dean

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Signature of Chair* ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... *Signature of Member* กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์)

..... *Signature of Member* กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประคอง กรวรรณ)

..... *Signature of Member* กรรมการ

(อาจารย์ ศรีสมวงศ์ วรรมศิลป์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช
ชื่อผู้ศึกษา	นางสาว ชิกา จิวณอม
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์ุ อาจารย์ ศรีสมวงศ์ วรรมศิริสิน
ภาควิชา	พยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช รวมทั้งศึกษาลำดับความสำคัญของลักษณะที่จำเป็นของพยาบาลกุมารเวชตามความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารการพยาบาล จำนวน 80 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 80 คน และพยาบาลกุมารเวช จำนวน 140 คน จากโรงพยาบาลของรัฐและองค์การเอกชน ซึ่งมีสถานศึกษาพยาบาลที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการประมาณขนาดตัวอย่าง ประชากรตามตารางการสุ่มตัวอย่างของ มอร์แกน และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง หาความตรงตามเนื้อหาโดยอาศัยการตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามครอบคลุมลักษณะของ

พยาบาลกุมารเวช 3 ท่าน คือค่านการปฏิบัติการพยาบาล ค่านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และค่านจรรยาบรรณ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่า อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคู่ภายหลังทดสอบความแปรปรวน โดยการทดสอบวิธีของคูกี(บี) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวชในค่านการปฏิบัติการพยาบาล ค่านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และค่านจรรยาบรรณอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกกลุ่ม โดยอาจารย์พยาบาล มีความคิดเห็นด้วยในระดับสูงกว่าผู้บริหารการพยาบาล และพยาบาลกุมารเวช ทั้ง 3 ท่าน

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง ความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช มีดังนี้

2.1 ความคิดเห็นค่านการปฏิบัติการพยาบาลของทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสนองสมมุติฐานในข้อที่ 1 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างผู้บริหารการพยาบาล กับอาจารย์พยาบาล และอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลกุมารเวช ส่วนผู้บริหารการพยาบาล กับพยาบาลกุมารเวช มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ความคิดเห็นค่านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ของทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สนองสมมุติฐานในข้อที่ 2 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารการพยาบาลกับอาจารย์พยาบาล และผู้บริหารการพยาบาลกับพยาบาลกุมารเวช มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่อาจารย์พยาบาลกับพยาบาลกุมารเวช มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ความคิดเห็นค่านจรรยาบรรณของทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สนองสมมุติฐานในข้อที่ 3 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่าผู้บริหารการพยาบาลและพยาบาลกุมารเวช มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่อาจารย์พยาบาล มีความคิดเห็นด้วยในระดับสูงแตกต่างจากผู้บริหารการพยาบาล และพยาบาล

กุมารเวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

3. การจัดลำดับความสำคัญของลักษณะที่จำเป็นของพยาบาลกุมารเวชตามความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช ทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความสำคัญในระดั้มาก 5 ลำดับแรก คือ

1. มีทักษะในการสังเกตพฤติกรรม และอาการเปลี่ยนแปลงของเด็กป่วย เพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันเวลาที่
2. มีความรู้และความเข้าใจถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กทั้ง กายร่างกายและจิตใจ
3. วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเด็กได้อย่างครบถ้วนจากข้อมูล ที่รวบรวมได้
4. รักและศรัทธาในวิชาชีพพยาบาล และการพยาบาลกุมารเวช
5. มีความคล่องตัว กระฉับกระเฉง ว่องไวและตัดสินใจแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

practice, personality and human relation and professional ethics. Percentage, Arithmetic mean, standard deviation, one way analysis of variance, and Tukey (b)' Method were statistical procedures used to analyze data in this study. The major findings were as follows :

1. The opinions of nursing administrators, nursing instructors and Pediatric nurses concerning desirable characteristics of Pediatric nurses indicated in the questionnaire were at the strongly agree level in every aspects i.e. nursing practice, personality and human relation and professional ethics.

2. The comparison of the means of nursing administrators' nursing instructors' and Pediatric nurses' opinions concerning the desirable characteristics of Pediatric nurses showed that :

- 2.1 The means of the opinions concerning the characteristics related to nursing practice aspects of the 3 research sample groups were statistically different at the .01 level. Thus, the first research hypothesis was accepted. When comparing between each two groups, there was significant difference between the means of the nursing administrators' and nursing instructors' opinions, and the means of nursing instructors' and Pediatric nurses' opinions. There wasn't significant difference between the means of nursing administrators' and Pediatric nurses' opinions.

- 2.2 There was significant difference between the means of the opinions of personality and human relation of nursing administrators, nursing instructors and Pediatric nurses. Thus, the second research hypothesis was rejected. When comparing

between each groups, there was significant difference between the means of nursing instructors and Pediatric nurses opinions at the .01 level. There wasn't significant difference between nursing administrators' and nursing instructors' opinions, and nursing administrators' and Pediatric nurses' opinions.

2.3 The means of the opinions concerning the characteristics related to professional ethics aspects of the 3 research sample groups were statistically different at the .01 level. Thus, the third research hypothesis was rejected. When Comparing between each two groups, there wasn't significant difference between the means of nursing administrators' and Pediatric nurses' opinions, There were significant difference between the means of nursing instructors' and nursing administrators' opinions at the .05 level, and the means of nursing instructors' and Pediatric nurses' opinions at the .01 level.

3. The opinions of nursing administrators, nursing instructors and Pediatric nurses concerning the sequence of essential characteristics of Pediatric nurses were :

1. Possessing the observation skill, the skill in recognizing the ever changing signs and symptoms of sick children and able to give nursing care immediatly.

2. Knowing and understanding the physical and psychological growth and development of children.

3. Able to analyze the colleted data in order to find the child's problems and needs.

4. Hold the positive attitude and value the nursing profession.

5. Active and able to make appropriate decision at the appropriate time.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มแรกด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ศรีสมวงศ์ วรรณศิลป์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่าย การพยาบาล ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล และคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ ที่กรุณาให้ ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณอาจารย์พยาบาล ผู้บริหารการพยาบาล และพยาบาลแผนกกุมารเวช ทุกท่านที่เป็นตัวอย่างประชากรในการ วิจัย และให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์วิภาพร วรรณานันท์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน และน้อง ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธิดา จิวทนอม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ค
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมุติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 บรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
พยานาถกับวิชาชีพการพยานาถ	12
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของพยานาถ	18
ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยานาถ	20
การพยานาถกุมารเวชการพยานาถเฉพาะสาขา	30
บทบาทและคุณสมบัติของพยานาถกุมารเวช	37

3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากร	43
	ตัวอย่างประชากร	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	การวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	51
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5	บทสรุป	
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
	อภิปรายผลการวิจัย	94
	ข้อเสนอแนะ	108
	บรรณานุกรม	110
	ภาคผนวก	122
	ภาคผนวก ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	123
	ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	126
	ประวัติผู้วิจัย	141

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนผู้บริหารการพยาบาล แยกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	55
2	จำนวนอาจารย์พยาบาล แยกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	57
3	จำนวนพยาบาลกุมารเวช แยกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	59
4	จำนวนประชากรแยกตามตำแหน่งงานในปัจจุบัน	61
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวชคานการ ปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการ พยาบาล	62
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวชคานการปฏิบัติ การพยาบาล เกี่ยวกับการวินิจฉัยและการวางแผน การพยาบาล	64
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช คานการปฏิบัติ การพยาบาล เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล	66

8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช คำนการ ปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวกับการประเมินผล	69
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช คำน บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	71
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช ค่านจรรยาบรรณ	73
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของ ผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาล กุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล กุมารเวช คำนการปฏิบัติการพยาบาล	76
12	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คำนการปฏิบัติ การพยาบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช โดยวิธีของ ทูคี (บี) [Tukey (b)].	77
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของ ผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาล กุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล กุมารเวช คำนบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	78

14	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คำนวณคุณภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร การพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช โดยวิธีของ ทูกี (บี) [Tukey (b)]	79
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของ ผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และ พยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของ พยาบาลกุมารเวช คำนจรรยาบรรณ	80
16	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คำนจรรยาบรรณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์ พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช โดยวิธีของทูกี (บี) [Tukey (b)]	81
17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดลำดับ ความสำคัญของลักษณะที่จำเป็นของพยาบาลกุมารเวช ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์ พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช	82

